

Nevládní organizace vyzývají Senát, aby stavební zákon zamítl. Hlasovat se bude tento týden

2.9.2026 - | Zelený kruh

Senát bude na své schůzi od 19. srpna projednávat novelu stavebního zákona a doprovodný balík změn desítek dalších zákonů (senátní tisk č. 272). Velmi rozsáhlé změny se netýkají jen stavebního zákona, ale také zákona o ochraně přírody a krajiny nebo památkové péče. Nevládní organizace vyzývají senátorky a senátory, aby návrh zamítl.

Balík změn zákonů prošel Sněmovnou jako poslanecký, nikoli vládní návrh. Tyto změny tedy neprošly standardním mezirezortním připomínkovým řízením, ani posouzením dopadů (RIA), ani kontrolou Legislativní rady vlády. Sněmovnou návrh prošel těsně: pro schválení bylo potřeba 86 hlasů, návrh jich získal 88.

Vyzýváme senátorky a senátory, aby tisk 272 zamítl. Tenhle návrh se nedá spravit pozměňovacími návrhy — problém není v detailech, ale v samotné koncepci. Tisíc stran textu, které přepisují desítky zákonů a bez odborné diskuse radikálně mění koncepci územního plánování i povolování staveb. Není náhodou, že dodnes předkladatelé neřekli, kdo pro ně tak obsáhlý materiál napsal a kdo tuto časově náročnou práci zaplatil. Senát by měl jasně říci, že takto se v demokratickém právním státě zákony nepřipravují“ říká Petra Kolínská, ředitelka Zeleného kruhu.

„Nejde jen o novelu stavebního zákona, ale o zásadní změnu pravidel, která oslabuje ochranu přírody, památek, veřejného zdraví i právo lidí bránit se proti chybným rozhodnutím úřadů. V oblasti ochrany přírody a památek jde o největší změnu pravidel od sametové revoluce, přesto nebyly její dopady vůbec posouzeny. Pod záminkou zrychlení povolování staveb se tak umožní výstavba velkých developerských projektů, které by za současných zákonů a pravidel neprošly,“ varuje architektka Anna Vinklárková z organizace Arnika.

Novelu stavebního zákona a souvisejících zákonů odmítají a na rizika upozorňují akademici, profesní organizace, ombudsman, zástupci obcí, odbory a další aktéři. Mmjn:

- Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT): Stavební inženýři důrazně varují před přijetím 13. novely NSZ (tisk 67/0) · Zásadní připomínky legislativní komise ČKAIT k paragrafovému znění tisku 67/0 · Pozměňovací návrh ČKAIT
- ICOMOS: Otevřený dopis poslancům ve věci zásadního ohrožení kulturního dědictví navrženou novelou stavebního zákona
- Architektky a architekti: Otevřený dopis architektek a architektů k novele stavebního zákona
- Uměleckohistorická společnost: Stanovisko UHS k novele zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Asociace muzeí a galerií ČR: Stanovisko k návrhu novely stavebního zákona
- Archeologická obec: Zachování řádné ochrany archeologického dědictví ČR — výzva k přehodnocení navrhovaných úprav zákona o státní památkové péči č. 20/1987 Sb.
- Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu: stanovisko
- Sdružení místních samospráv ČR: Senátní tisk č. 272 – novela stavebního zákona – shrnutí · okruh výhrad dle paragrafového znění
- Svaz měst a obcí ČR: ve svých připomínkách upozorňuje na hlavní rizika
- Veřejný ochránce práv: Ochrana přírody a památek v ohrožení kvůli novele stavebního zákona

- Odborový svaz státních orgánů a organizací: Stanovisko OSSOO k senátnímu tisku č. 272 (novela stavebního zákona)
- Ředitelé krajských úřadů: Podklady a připomínky k novele stavebního zákona
- STMOÚ ČR: Usnesení Předsednictva STMOÚ ČR k připravované reformě stavebního práva

Senát bude stavební zákon projednávat pravděpodobně 19. nebo 20. srpna.

Příloha: Infolist pro senátorky a senátory — *Nový stavební zákon: rezignace na ochranu životního prostředí a vlastnických práv, výjimky pro velké soukromé investory* (Zelený kruh, červenec 2026)

Senát bude na své schůzi od 19. srpna projednávat novelu stavebního zákona a doprovodný balík změn desítek dalších zákonů (senátní tisk č. 272). Velmi rozsáhlé změny se netýkají jen stavebního zákona, ale také zákona o ochraně přírody a krajiny nebo památkové péče. Nevládní organizace vyzývají senátorky a senátory, aby návrh zamítli.

Balík změn zákonů prošel Sněmovnou jako poslanecký, nikoli vládní návrh. Tyto změny tedy neprošly standardním mezirezortním připomínkovým řízením, ani posouzením dopadů (RIA), ani kontrolou Legislativní rady vlády. Sněmovnou návrh prošel těsně: pro schválení bylo potřeba 86 hlasů, návrh jich získal 88.

Vyzýváme senátorky a senátory, aby tisk 272 zamítli. Tenhle návrh se nedá spravit pozměňovacími návrhy — problém není v detailech, ale v samotné koncepci. Tisíc stran textu, které přepisují desítky zákonů a bez odborné diskuse radikálně mění koncepci územního plánování i povolování staveb. Není náhodou, že dodnes předkladatelé neřekli, kdo pro ně tak obsáhlý materiál napsal a kdo tuto časově náročnou práci zaplatil. Senát by měl jasně říci, že takto se v demokratickém právním státě zákony nepřipravují“ říká Petra Kolínská, ředitelka Zeleného kruhu.

„Nejde jen o novelu stavebního zákona, ale o zásadní změnu pravidel, která oslabuje ochranu přírody, památek, veřejného zdraví i právo lidí bránit se proti chybným rozhodnutím úřadů. V oblasti ochrany přírody a památek jde o největší změnu pravidel od sametové revoluce, přesto nebyly její dopady vůbec posouzeny. Pod záminkou zrychlení povolování staveb se tak umožní výstavba velkých developerských projektů, které by za současných zákonů a pravidel neprošly,“ varuje architektka Anna Vinklárková z organizace Arnika.

Novelu stavebního zákona a souvisejících zákonů odmítají a na rizika upozorňují akademici, profesní organizace, ombudsman, zástupci obcí, odbory a další aktéři. Mmjn:

- Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT): Stavební inženýři důrazně varují před přijetím 13. novely NSZ (tisk 67/0) · Zásadní připomínky legislativní komise ČKAIT k paragrafovému znění tisku 67/0 · Pozměňovací návrh ČKAIT
- ICOMOS: Otevřený dopis poslancům ve věci zásadního ohrožení kulturního dědictví navrženou novelou stavebního zákona
- Architektky a architekti: Otevřený dopis architektek a architektů k novele stavebního zákona
- Uměleckohistorická společnost: Stanovisko UHS k novele zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Asociace muzeí a galerií ČR: Stanovisko k návrhu novely stavebního zákona
- Archeologická obec: Zachování řádné ochrany archeologického dědictví ČR — výzva k přehodnocení navrhovaných úprav zákona o státní památkové péči č. 20/1987 Sb.
- Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu: stanovisko
- Sdružení místních samospráv ČR: Senátní tisk č. 272 – novela stavebního zákona – shrnutí · okruh výhrad dle paragrafového znění

- Svaz měst a obcí ČR: ve svých připomínkách upozorňuje na hlavní rizika
- Veřejný ochránce práv: Ochrana přírody a památek v ohrožení kvůli novele stavebního zákona
- Odborový svaz státních orgánů a organizací: Stanovisko OSSOO k senátnímu tisku č. 272 (novele stavebního zákona)
- Ředitelé krajských úřadů: Podklady a připomínky k novele stavebního zákona
- STMOÚ ČR: Usnesení Předsednictva STMOÚ ČR k připravované reformě stavebního práva

Senát bude stavební zákon projednávat pravděpodobně 19. nebo 20. srpna.

Příloha: Infolist pro senátorky a senátory — *Nový stavební zákon: rezignace na ochranu životního prostředí a vlastnických práv, výjimky pro velké soukromé investory* (Zelený kruh, červenec 2026)

<https://zelenykruh.cz/nevladni-organizace-vyzyvaji-senat-aby-stavebni-zakon-zamitl-hlasovat-se-bude-tento-tyden>